

Gedichten van Annie M.G. Schmidt

Draag een gedicht voor uit de bundel De lapjeskat

Korte lesomschrijving In deze les over de poëzie van Annie M.G. Schmidt maken leerlingen kennis met gedichten uit bundel *De lapjeskat* uit 1954. Na een gezamenlijke bespreking van één gedicht kiezen leerlingen zelf uit de bundel een gedicht dat ze vervolgens gaan analyseren en voordragen aan de klas.

Titel Gedichten van Annie M.G. Schmidt   **Vak/leergebied** Nederlands

Canonvenster Annie M.G. Schmidt

Tijdvak 10 Tijdvak van televisie en computer (1950-2000)

Doelgroep po groep 7 en 8   **Tijd/duur** 2 klokuren

Groeperingsvorm individueel, twee- en viertallen

Leerdoelen

- De leerling kan enkele van de volgende begrippen gebruiken om een gedicht te bespreken: thema, idee, ritme, metrum, rijm, herhaling, tegenstelling, strofen of coupletten, woordgebruik, zinsbouw, beeldspraak of opbouw.
- De leerling kan een gedicht kiezen uit *De lapjeskat* en zijn keuze uitleggen.
- De leerling kan met expressie een gedicht voorlezen.

Benodigde voorkennis -

Randvoorwaarden

- voldoende exemplaren van de dichtbundel *De lapjeskat* (1954) van Annie M.G. Schmidt
- kopieën van het gedicht *De koning had geen zin* (alternatief: laat het gedicht zien op het digitale schoolbord)

Beoordeling

De leerlingen geven elkaar feedback op de presentatie van de gedichten.

Lesactiviteiten

Activiteit 1: Introduceer Annie M.G. Schmidt

Vraag de leerlingen wie Annie M.G. Schmidt kent, bijvoorbeeld:

- Welke boeken of verhalen ken je van haar?
- Wat vind je van haar verhalen?

Vertel dat deze les over de gedichten van Annie M.G. Schmidt gaat.

Activiteit 2: Lees één gedicht voor

Draag het gedicht *De koning had geen zin* voor uit *De lapjeskat*. Behandel de volgende aspecten in een klassikaal gesprek en noteer de belangrijkste uitkomsten in een bordschema (zie ook

Achtergrondinformatie voor de docent):

- Waaraan herken je een gedicht?
- Wat is het thema van het gedicht? Wat valt je op bij de taal en de opbouw van het gedicht?
- Leg uit wat dit gedicht met je eigen leven te maken heeft.

Activiteit 3: Kies een gedicht (werkblad)

Leerlingen kiezen eerst individueel en daarna per viertal één gedicht uit de bundel *De lapjeskat*.

Activiteit 4: Oefen de voordracht van het gedicht (werkblad)

Oefen de voordracht van het gedicht in viertallen. Draag om de beurt het gedicht voor en bespreek samen hoe je het beste een gedicht kunt voordragen.

Activiteit 5: Presenteer het gedicht (werkblad)

Draag het gedicht voor aan je klas.

Bijlagen

- Werkblad Gedichten van Annie M.G. Schmidt
- Achtergrondinformatie voor de docent

Werkblad Gedichten van Annie M.G. Schmidt

In deze les kies je zelf een mooi gedicht van Annie M.G. Schmidt uit. Ook oefen je hoe je het beste een gedicht kunt **voordragen**. Voordragen betekent dat je in de presentatie van het gedicht duidelijk laat zien welke gevoelens er bij het gedicht horen. Succes!

Opdracht 1 Maak een groep van vier

Noteer de vier namen van jouw groep.

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____

Opdracht 2 Lees de gedichten

Lees de gedichten die je van je docent krijgt. Deze gedichten komen de dichtbundel *De Lapjeskat*, die al in 1954 is verschenen!

Opdracht 3 Kies jouw mooiste gedicht

Vul in:

a. Het mooiste gedicht vind ik het gedicht met de titel _____

b. Leg uit waarom je dit gedicht zo mooi vindt _____

_____

Opdracht 4 Kies samen één gedicht om voor te dragen

Welk gedicht gaan jullie oefenen? _____

Opdracht 5 Bespreek het gedicht

Bespreek het gedicht met behulp van de punten die op het bord staan

Opdracht 6 Oefen de voordracht

Draag het gedicht om de beurt voor. Kies de voordracht die het beste bij het gedicht past.

Let op drie dingen:

- volume: lees je het gedicht hard, gewoon of zachtjes voor?
- snelheid: lees je het gedicht langzaam, gewoon of snel, of soms langzaam en dan weer snel?
- toon: lees je het gedicht boos, lief, bang of anders voor?

Opdracht 7 Bespreek de voordracht

Welke voordracht vond je het mooist? _____

Leg uit waarom je deze voordracht het mooist vond _____

Opdracht 8 Draag nog een keer voor

Oefen je voordracht om de beurt nog een keer.

Opdracht 9 Voordracht voor de hele klas

Wie van jullie gaat voor de klas het gedicht voordragen? _____

Achtergrondinformatie voor de docent

Annie M.G. Schmidt: onverminderd populair

Er is veel geschreven en gepraat over het werk van Annie M.G. Schmidt. De meeste kinderen hebben wel iets van haar gehoord of gelezen. Ook in de taal- en leesmethoden zijn mogelijk teksten van haar aan de orde gekomen. Ook bij verschillende thema's van bijvoorbeeld de Kinderboekenweek blijft Annie M.G. Schmidt onverminderd populair. Floddertje, Jip en Janneke, Pluk van de Petteflet, kinderen in de klas maar ook hun ouders kunnen er ongetwijfeld veel vertellen.

Doel: ontwikkeling literaire competentie

De beschreven les gaat over de poëzie van Annie M.G. Schmidt. Doel van de les is dat kinderen poëzie leren te bekijken, dat ze een begrippenapparaat gaan ontwikkelen waarmee ze over poëzie leren praten en poëzie als specifieke uitingsvorm leren waarderen. De kinderen werken kortom aan de ontwikkeling van hun literaire competentie.

Aandachtspunten bij de les

Tijdens de eerste les staat een onderwijsleergesprek centraal naar aanleiding van een gedicht, waarbij een aantal elementen besproken worden aan de hand waarvan kinderen een gedicht leren benaderen. De leraar moet zich goed voorbereiden en vanuit zijn eigen leeservaring het gedicht bespreken. Het gaat daarbij niet alleen om wat het gedicht teweegbrengt, maar ook om de taalvorm die Annie M.G. Schmidt heeft gekozen om het gedicht te laten 'werken'. Dat zij in haar tijd revolutionair was, zal een belangrijk aspect zijn in de klassikale bespreking van het gedicht. De leraar koppelt het rebelse en onaangepaste van Annie M.G. Schmidt aan de eigen situatie van de kinderen (en mogelijk van zichzelf). Aan het eind van de les ontstaat een bordschema waarin die elementen aan de orde komen die in het gesprek behandeld zijn. Een voorbeeld van zo'n bordschema:

Met behulp van het werkblad kiezen leerlingen het gedicht dat ze het mooist vinden. Ze gebruiken argumenten uit de bespreking en de aantekeningen op het bord. Leerlingen bespreken het gekozen gedicht in een groep en bereiden een voordracht voor aan de klas.

Bronnen

- <http://www.annie-mg.com/>
- <http://entoen.nu> (zoek het Venster over Annie M.G. Schmidt)
- http://nl.wikipedia.org/wiki/Annie_M.G._Schmidt
- Annejet van der Zijl, *Anna*, Uitgeverij Nijgh & Van Ditmar, 2002. (biografie)

